

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Основні вимоги до будівель і споруд

ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

ДБН В.1.2-7:2021

Видання офіційне

*Актуалізований текст в останній редакції із змінами,
внесеними Зміною № 1
(у контрольному стані)*

Київ
Міністерство розвитку громад та територій України
2025

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Основні вимоги до будівель і споруд

ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

ДБН В.1.2-7:2021

Видання офіційне

*Актуалізований текст в останній редакції із змінами,
внесеними Зміною № 1
(у контрольному стані)*

Київ
Мінрозвитку
2025

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО:	Державне підприємство «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій» (ДП НДІБК)
РОЗРОБНИКИ:	Х. Байтала ; А. Бамбура , д-р техн. наук; О. Бєлоконь , канд. техн. наук; Н. Гах , канд. техн. наук; Л. Жарко , канд. техн. наук; Ю. Немчинов , д-р техн. наук (науковий керівник); В. Овчар , канд. техн. наук; О. Фесенко , канд. техн. наук
За участю:	Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту (ІДУ НД ЦЗ) (Р. Кравченко , канд. техн. наук; В. Ніжник , д-р техн. наук; С. Новак , канд. техн. наук)
2 ВНЕСЕНО:	Директорат технічного регулювання в будівництві Міністерства розвитку громад та територій України
3 ПОГОДЖЕНО:	Міністерство охорони здоров'я України (погоджено без зауважень в порядку, передбаченому абзацом другим п 9 "Порядку розроблення, погодження, затвердження, реєстрації, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність", затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2010 р. № 543) Державна служба України з надзвичайних ситуацій (лист від 01.12.2021 №01-20240/261-2)
4 ЗАТВЕРДЖЕНО:	наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 30.12.2021 № 366 та накази від 31.01.2022 № 22, від 08.04.2022 № 62, від 16.05.2022 № 72
НАБРАННЯ ЧИННОСТІ:	з першого числа місяця, що настає через 90 днів з дня їх реєстрації та оприлюднення на порталі Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва (з 2022-09-01)
5 НА ЗАМІНУ: РОЗРОБЛЕНО Зміна № 1:	ДБН В.1.2-7-2008 Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту Державне підприємство «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій»
РОЗРОБНИКИ Зміна № 1:	Ю. Фещук , канд. техн. наук (керівник розробки), В. Ніжник , д-р техн. наук, Я. Балло , канд. техн. наук, О. Сізіков , канд. техн. наук, Р. Кравченко , канд. техн. наук, А. Циганков , Н. Гах , канд. техн. наук
ВНЕСЕНО Зміна № 1:	Департамент технічного регулювання у будівництві Міністерства розвитку громад та територій України
ПОГОДЖЕНО Зміна № 1:	Державна служба України з надзвичайних ситуацій (лист від 10.09.2024 № 01-20377/261-4)
ЗАТВЕРДЖЕНО Зміна № 1:	наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 30.04.2025 № 791
НАДАНО ЧИННОСТІ Зміна № 1:	з першого числа місяця, що настає через 90 днів з дня реєстрації та оприлюднення на порталі Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва (з 2025-09-01)

ЗМІСТ

С.

1 Сфера застосування.....	1
2 Терміни та визначення понять.....	1
3 Загальні вимоги.....	1
4 Критерії основної вимоги.....	2
5 Визначення критеріїв граничних станів.....	3
6 Перевірка дотримання основної вимоги.....	4
Додаток А (довідковий)	
Основні принципи інжинірингу пожежної безпеки.....	6
Додаток Б (довідковий)	
Заходи щодо забезпечення виконання основної вимоги.....	7
Додаток В (довідковий)	
Характеристики засобів протипожежного захисту.....	11
<i>(Назву Додатка В змінено, Зміна №1)</i>	
Додаток Г (довідковий)	
Класи конструктивних та інженерних систем (збірних систем), пов'язані з суттєвими експлуатаційними характеристиками щодо реакції на вогонь та стійкості до зовнішнього вогневого впливу.....	13
<i>(Назву Додатка Г змінено, Зміна №1)</i>	
Бібліографія.....	14
<i>(Долучено новий структурний елемент, Зміна №1)</i>	

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Основні вимоги до будівель і споруд

ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

Basic requirements for construction works

SAFETY IN CASE OF FIRE

Чинні з **2025-09-01**

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Ці норми визначають основні положення основної вимоги щодо забезпечення пожежної безпеки (далі – основна вимога) відповідно до Закону України «Про будівельні норми»[1].

1.2 Ці норми поширюються на будівлі та споруди у цілому та їх частини (конструктивні та інженерні системи) під час проектування та будівництва, а також встановлюють положення щодо дотримання функціональних параметрів об'єкта під час його експлуатації.

1.3 Вимоги цих норм застосовуються при проектуванні та будівництві разом із іншими будівельними нормами, що встановлюють вимоги до об'єктів: будівель, споруд, їх частин (конструктивних та інженерних систем) залежно від функціонального призначення.

1.4 Ці норми застосовують при встановленні у будівельних нормах обов'язкових вимог до об'єкта нормування у будівництві, а також використовуються при розробленні нормативних документів на конструктивні та інженерні системи.

2 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цих нормах використано такі терміни:

2.1 Інжиніринг пожежної безпеки – застосування інженерних методів до розробки або оцінки проектів будівель і споруд шляхом аналізу конкретних сценаріїв пожежі або кількісної оцінки ризику для групи сценаріїв пожежі.

3 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

3.1 Будівлі і споруди повинні бути придатними для використання за призначенням з урахуванням, зокрема, безпеки для здоров'я людей, які задіяні протягом усього життєвого циклу об'єкта.

Під час проектування, будівництва, експлуатації та ліквідації об'єктів забезпечують пожежну безпеку згідно з [1].

3.2 Основна вимога щодо забезпечення пожежної безпеки стосується зведення до мінімуму можливості виникнення пожежі під час будівництва, експлуатації та ліквідації будівель і споруд та передбачає, що об'єкти повинні бути запроектовані і побудовані так, щоб у разі виникнення пожежі:

- упродовж визначеного проміжку часу зберігалася несуча здатність конструкцій;
- було обмежено виникнення та поширення вогню і диму всередині будівлі або споруди;
- було обмежено поширення вогню на сусідні будівлі і споруди;
- була забезпечена можливість евакуації людей або їх порятунку в інший спосіб;
- враховувалася безпека пожежно-рятувальних підрозділів.

3.3 Вимоги пожежної безпеки мають включати вимоги щодо планування і розташування будівель і споруд, характеристик будівельних конструкцій та інженерних систем.

3.4 Суттєві експлуатаційні характеристики будівельної продукції, що застосовується протягом тривалого часу в будівлі або споруді, повинні задовольняти виконання основної вимоги щодо пожежної безпеки.

3.5 Для забезпечення виконання основної вимоги щодо пожежної безпеки може застосовуватись інжиніринг пожежної безпеки. Основні принципи інжинірингу пожежної безпеки наведені у додатку А.

4 КРИТЕРІЇ ОСНОВНОЇ ВИМОГИ

4.1 Під час проектування об'єктів дотримання основної вимоги щодо забезпечення пожежної безпеки упродовж усього життєвого циклу здійснюється завдяки виконанню комплексу заходів з урахуванням додатків Б, В.

(Пункт 4.1 змінено, Зміна №1)

4.2 Класифікація навантажень та впливів під час пожежі

4.2.1 Чинниками, що негативно впливають на забезпечення пожежної безпеки об'єктів, є теплові, механічні, хімічні, біологічні та електромагнітні впливи.

4.2.2 Тепловий вплив складається із випромінювання, конвекції і теплопровідності. Рівень теплового впливу залежно від часу визначається стадією розвитку пожежі, яку можна змоделювати розрахунковим методом або випробуванням.

4.2.3 Для теплових впливів слід розрізняти такі рівні:

- невелике джерело запалювання (наприклад, типу сірника);
- поодинокий предмет, що горить (наприклад, палаючий елемент меблів; матеріали, що зберігаються в промислових приміщеннях);
- повністю розвинена пожежа (наприклад, вплив реальної пожежі, стандартний температурний режим).

4.2.4 Для оцінки вогнестійкості конструкцій слід застосовувати такі підходи, як розгляд сценаріїв реальної пожежі, розгляд сценаріїв умовної пожежі, розрахунок вогнестійкості.

4.2.5 Для розрахунку теплового впливу пожежі на будівлі і споруди (наприклад, у приміщенні, у групі приміщень або на частинах будівлі і споруди) за сценарієм реальної пожежі слід враховувати:

- розвиток пожежі (властивості і розміщення будівлі і споруди);
- пожежне навантаження (тип, кількість речовин та матеріалів і швидкість їх горіння);
- надходження повітря (кисню) до місця пожежі;
- перешкоду вогню (поділ на відсіки) та диму (димозахисна перешкода);
- цілісність протипожежних відсіків;
- термічні властивості огорожувальної конструкції;
- загальну стійкість конструктивної системи;
- раннє виявлення пожежі системами пожежної сигналізації;
- ефективність систем протипожежного захисту.

Залежно від визначеної стратегії пожежної безпеки та інженерно-технічного забезпечення слід також враховувати:

- вплив відповідної системи протипожежного захисту;
- дії пожежно-рятувального підрозділу (які можуть бути ініційовані спрацюванням систем протипожежного захисту).

4.2.6 За сценарієм умовної пожежі необхідно, щоб обмежувалось поширення вогню та була забезпечена несуча здатність конструкції упродовж визначеного проміжку часу. Наведене виконують шляхом підтвердження вогнестійкості несучих та/або огорожувальних конструкцій.

Інтенсивність теплового впливу під час реальної пожежі може бути більшою чи меншою ніж та, що відтворюється в стандартному температурному режимі.

Якщо за деяких обставин потрібно провести випробування за меншої швидкості підвищення температури, ніж у стандартному температурному режимі, то проводять

випробування в режимі повільного горіння (тління). Такі випробування проводять тільки в тому випадку, коли очікується, що значення характеристики виробу в умовах дії реальної пожежі, що повільно розвивається, виявиться значно меншим, ніж у режимі випробування за стандартним температурним режимом.

Для визначення характеристики вогнестійкості, наприклад, зовнішніх несучих стін, може бути використаний температурний режим зовнішньої пожежі.

4.2.7 Для розрахунку вогнестійкості конструкцій необхідно брати до уваги їх несучу здатність, цілісність та теплоізолювальну здатність. Для цього необхідно розрахувати або отримати експериментальні дані щодо реакції елемента (конструкції) на тепловий вплив. Для розрахунку потрібна інформація щодо теплообміну від вогню до елемента (конструкції).

У разі використання в розрахунках стандартного температурного режиму слід застосовувати відповідні коефіцієнти конвекційного і радіаційного теплообміну, які відповідають умовам, що мають місце при цих випробуваннях. Для інших моделей вогневого впливу слід використовувати відповідний коефіцієнт теплообміну.

Для оцінки цілісності огорожувальних конструкцій потрібна інформація, наприклад, щодо можливості появи тріщин та наскрізних отворів, що розвиваються в елементі, яку часто можна визначити лише проведенням випробування на вогнестійкість.

5 ВИЗНАЧЕННЯ КРИТЕРІЇВ ГРАНИЧНИХ СТАНІВ

5.1 Вогнестійкість оцінюють за такими основними граничними станами: за ознакою втрати несучої здатності і (або) за ознакою втрати цілісності і (або) за ознакою втрати теплоізолювальної здатності, а також додатковими граничними станами, які встановлюють для певних конструкцій.

(Пункт 5.1 змінено, Зміна №1)

5.2 Розрізняють такі основні види граничних станів будівельних конструкцій за вогнестійкістю [7 - 9]:

- граничний стан за ознакою втрати несучої здатності (умовна літерна позначка R) (далі - несуча здатність);
- граничний стан за ознакою втрати цілісності (умовна літерна позначка E) (далі - цілісність);
- граничний стан за ознакою втрати теплоізолювальної здатності (умовна літерна позначка I) (далі – теплоізолювальна здатність).

Розрізняють такі додаткові види граничних станів будівельних виробів та конструкцій за вогнестійкістю:

- граничний стан за ознакою стійкості до теплового випромінювання (для конструкцій) (умовна літерна позначка W);
- граничний стан за ознакою стійкості до механічного впливу (для конструкцій) (умовна літерна позначка M);
- граничний стан за ознакою здатності до самозачинення (для дверей або вікон) (умовна літерна позначка C);
- граничний стан за ознакою стійкості до витоку диму (для конструкцій) (умовна літерна позначка S);
- граничний стан за ознакою збереження електроживлення та/або передавання сигналу (для кабелю) (умовна літерна позначка P);
- граничний стан за ознакою збереження електроживлення та/або передавання сигналу (для силових кабелів, кабелів керування і кабелів зв'язку, в тому числі оптоволоконних і комбінованих кабелів із загальним діаметром не більше ніж 20 мм і з провідником з площею поперечного перерізу не більше ніж 2,5 мм²) (умовна літерна позначка PH);
- граничний стан за ознакою стійкості до «пожежі з горінням сажі» (для димоходів і пов'язаних з ними виробів) (умовна літерна позначка G);

- граничний стан за ознакою вогнезахисної здатності (для покриття стіни або стелі захищати матеріал, що знаходиться під ним) (умовна літерна позначка К).

(Пункт 5.2 змінено, Зміна №1)

5.3 Критерій граничного стану за ознакою втрати несучої здатності вважається забезпеченим, якщо забезпечена несуча здатність упродовж визначеного проміжку часу вогневого впливу.

5.4 Критерієм настання граничного стану за ознакою втрати цілісності є проходження крізь огорожувальну конструкцію полум'я та гарячих газів, а також виникнення полум'я на поверхні конструкції, що не зазнає вогневого впливу.

5.5 Критерієм настання граничного стану за ознакою втрати теплоізолювальної здатності є перевищення середньої температури над початковою температурою цієї поверхні.

5.6 Будівельні конструкції залежно від граничних станів за певною ознакою із вогнестійкості і класифікаційного проміжку часу за вогнестійкістю (межі вогнестійкості) поділяються на класи вогнестійкості. Позначення класу вогнестійкості будівельних конструкцій складається з умовних літерних позначок граничних станів за певною ознакою за вогнестійкістю і числа, що відповідає класифікаційному проміжку часу (межі вогнестійкості) у хвилинах.

(Пункт 5.6 змінено, Зміна №1)

5.7 Для несиметричних протипожежних перешкод клас вогнестійкості визначають в умовах впливу вогню з обох сторін, окрім випадків, коли напрямок дії вогню відомий.

(Пункт 5.7 змінено, Зміна №1)

5.8 Усі класифікаційні проміжки часу для будь-якої ознаки за вогнестійкістю потрібно вказувати у хвилинах беручи один із таких проміжків часу: 10, 15, 20, 30, 45, 60, 90, 120, 150, 180, 240 або 360.

Примітка. Класифікаційний проміжок часу за вогнестійкістю (межа вогнестійкості) визначається як нормований проміжок часу у хвилинах, упродовж якого зберігається вогнестійкість будівельних конструкцій (виробів) під час вогневого впливу.

(Пункт 5.8 додано, Зміна №1)

5.9 Для конструктивних та інженерних систем (збірних систем) будівель та споруд класи суттєвих експлуатаційних характеристик щодо реакції на вогонь та стійкості до зовнішнього вогневого впливу наведені у додатку Г.

(Пункт 5.9 додано, Зміна №1)

6 ПЕРЕВІРКА ДОТРИМАННЯ ОСНОВНОЇ ВИМОГИ

6.1 Перевірку дотримання основної вимоги щодо забезпечення пожежної безпеки будівель і споруд виконують з урахуванням граничних станів будівельних конструкцій з вогнестійкості із використанням відповідних розрахункових методів та, у разі необхідності, випробувань.

6.2 Розрахункові методи повинні передбачити просторову роботу конструкції.

6.3 Випробування слід застосовувати у разі, якщо розрахункові методи не забезпечують достатньої достовірності.

6.4 Перевірка характеристик будівель і споруд, на які поширюється основна вимога «пожежна безпека», має включати:

- оцінку розвитку пожежі в приміщенні (у тому числі утворення диму і небезпечних летких продуктів горіння), поширення вогню і диму в будівлях і спорудах та поширення вогню і диму на сусідні будівлі і споруди та навколишнє природне середовище;

- оцінку напружено-деформованого стану конструкцій і частин будівлі і споруди та працездатність систем протипожежного захисту (систем пожежної сигналізації, автоматичних систем пожежогасіння, систем керування евакуюванням, систем протидимного захисту тощо) у разі пожежі;

- оцінку взаємозв'язку пожежі, людей, які перебувають в будівлях і спорудах, заходів протипожежного захисту та дій із пожежогасіння і рятування.

6.5 Рівні показників, пов'язаних з основною вимогою, залежать від:

- типу, призначення та розташування будівель і споруд;
- планування будівель і споруд;
- наявності пожежно-рятувальних засобів.

ДОДАТОК А

(довідковий)

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ІНЖИНІРИНГУ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

A.1 Для забезпечення пожежної безпеки будівель і споруд може застосовуватися інжиніринг пожежної безпеки згідно з [4, 5] та принципи, наведені в цьому додатку.

A.2 Для визначення даних стосовно розвитку пожежі та поширення летких продуктів згоряння у будівлях і спорудах здійснюється:

- розрахунок розвитку пожежі в приміщеннях;
- розрахунок поширення вогню всередині або ззовні споруди за межами приміщення, в якому виникла пожежа;
- оцінка руху летких продуктів згоряння в будівлях і спорудах.

A.3 Для оцінювання впливів враховують:

- вплив тепла і летких продуктів згоряння на людей та споруди;
- механічний вплив на будівельні конструкції та/або будівлі і споруди.

A.4 Для оцінювання показників будівельної продукції в умовах вогневого впливу слід застосовувати:

- стосовно розвитку пожеж - показники займистості, поширення полум'я, тепловиділення, утворення диму, токсичних та корозійно-активних продуктів згоряння;
- стосовно опору конструкцій, які зазнають впливу вогню - показники, що характеризують несучу здатність та огорожувальну функцію.

A.5 Для оцінювання виявлення моменту виникнення пожежі, реагування на неї та її гасіння враховують:

- тривалість приведення в дію систем протипожежного захисту та реагування на пожежу пожежно-рятувальних підрозділів і людей, що перебувають у будівлі і споруді;
- вплив систем протипожежного захисту (зокрема вогнегасних речовин);
- тривалість виявлення пожежі залежно від виду та розташування пожежних сповіщувачів;
- взаємодію засобів пожежогасіння з іншими засобами безпеки.

A.6 Для оцінювання і розроблення заходів із проведення евакуації та пожежно-рятувальних робіт проводять:

- оцінювання впливу на людей небезпечних чинників пожежі;
- розрахунок часу, необхідного і достатнього для евакуації людей;
- оцінювання часу, необхідного для прибуття пожежно-рятувальних підрозділів та виконання ними пожежно-рятувальних робіт.

A.7 Для застосування інженерних методів пожежної безпеки використовують відповідні характеристики продукції та процедури розрахунків і проектування.

ДОДАТОК Б
(довідковий)

ЗАХОДИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ОСНОВНОЇ ВИМОГИ

Б.1 Стратегія пожежної безпеки

Б.1.1 Пожежну безпеку будівель і споруд забезпечують застосуванням системи запобігання пожежі, комплексу протипожежного захисту та системи управління пожежною безпекою.

Б.1.2 Обмеження поширення вогню і диму забезпечують використанням огорожувальних конструкцій, які виконують функції протипожежних та протидимових перешкод, та поділом споруди на протипожежні відсіки (секції).

Б.1.3 Для запобігання розвитку пожежі до неприпустимого рівня, що призводить до небезпечного поширення диму в межах споруди, огорожувальні конструкції протипожежних відсіків (приміщень) мають бути стійкими до впливу вогню упродовж заданого проміжку часу.

Б.1.4 Використання дверей, сходів, ескалаторів тощо не повинно порушувати цілісність протипожежних відсіків та протипожежних і протидимових перешкод.

Б.1.5 Необхідною передумовою забезпечення цілісності протипожежних відсіків має бути забезпечення стійкості до обвалення несучих будівельних конструкцій.

Б.1.6 Для обмеження поширення вогню між сусідніми спорудами та забезпечення доступу пожежно-рятувальних підрозділів до споруд мають бути дотримані протипожежні розриви та використані будівельні конструкції з належними пожежними характеристиками.

Б.1.7 Під час евакуації має бути обмежений вплив на людей небезпечних чинників пожежі.

Б.1.8 Під час вибору заходів та засобів протипожежного захисту слід брати до уваги передбачені заходи щодо гасіння пожежі та рятування, пов'язані з втручанням та діями пожежно-рятувальних підрозділів.

Б.2 Збереження несучої здатності конструкцій

Б.2.1 Несуча здатність та стійкість несучих конструкцій будівель і споруд у разі пожежі мають забезпечувати:

- безпеку людей на час їх перебування всередині будівлі чи споруди;
- врахування безпеки пожежно-рятувальних підрозділів;
- опір руйнуванню будівлі чи споруди;
- здатність будівельної продукції, яка має відношення до пожежної безпеки, виконувати свої функції упродовж необхідного проміжку часу.

Б.2.2 Необхідний проміжок часу, упродовж якого зберігається несуча здатність конструкцій будівель і споруд (виражається тривалістю стійкості під час умовної пожежі) має забезпечити:

- вимоги щодо вогнестійкості для будівель і споруд з обмеженим питомим пожежним навантаженням;
- встановлення вимоги щодо вогнестійкості впродовж заданого, але обмеженого проміжку часу, коли визначений час, необхідний для безпечної евакуації та втручання пожежно-рятувальних підрозділів;
- встановлення вимоги щодо вогнестійкості для конструктивної системи, за якої вона вистіє у разі повного вигорання всіх горючих матеріалів у будівлі чи споруді або певній їхній частині, без урахування втручання пожежно-рятувальних підрозділів.

Б.2.3 Несуча здатність і стійкість будівель і споруд під час пожежі повинна забезпечуватись вогнестійкістю всіх конструкцій і з'єднань конструктивної системи.

Б.2.4 При визначенні несучої здатності та стійкості будівельних конструкцій під час пожежі слід враховувати наслідки теплового розширення, які пов'язані з деформаціями та/або виходом із ладу елементів конструкцій.

Б.2.5 Для оцінювання несучої здатності конструктивної системи необхідно розглядати:

- несучі елементи з функцією протипожежних перешкод та без неї, до яких належать стіни (зовнішні і внутрішні), перекриття міжповерхові (у тому числі горищні та над підвалом), покриття, елементи каркасів (колони, балки, ферми, ригелі);

- пасивні та активні елементи, що підвищують вогнестійкість будівельних конструкцій.

До пасивних елементів належать: підвісні стелі/стельові мембрани; вертикальні захисні перегородки; вогнезахисні облицювання та покриви; водонаповнені конструкції тощо.

Активними елементами, що підвищують вогнестійкість конструкцій, є дренчерні системи та системи пожежогасіння тонкорозпиленою водою.

Б.3 Обмеження утворення і поширення вогню і диму в будівлях і спорудах.

Б.3.1 Забезпечення виконання основної вимоги щодо обмеження утворення і поширення вогню і диму в будівлях і спорудах здійснюється завдяки виконанню комплексу заходів, зокрема:

- запобігання виникненню пожежі;

- обмеження утворення і поширення вогню та диму всередині приміщення та за межі приміщення, в якому виникла пожежа;

- сповільнення розвитку пожежі і поширення вогню та диму для збільшення часу для безпечної евакуації людей, які перебувають поблизу та/або на відстані від місця виникнення пожежі;

- надання можливості пожежно-рятувальним підрозділам локалізувати пожежу, поки вона не набула значного розвитку.

Обмеження утворення і поширення вогню та диму в будівлях і спорудах досягається:

- запобіганням виникненню пожежі;

- обмеженням утворення і поширення вогню та диму всередині приміщення, де виникла пожежа;

- обмеженням поширення вогню та диму за межі приміщення, в якому виникла пожежа.

Б.4 Запобігання виникненню пожежі забезпечується використанням:

- електричних, механічних, опалювальних і газових систем та систем вентиляції (димоводів) за призначенням з належними показниками реакції на вогонь і/або вогнестійкості та розміщенням їх на безпечній відстані від будівельних конструкцій та інтер'єру приміщень, виконаних з горючих матеріалів;

- пристроїв електричного захисту;

- систем блискавкозахисту;

- систем флегматизації;

- вибухозахисних систем, зокрема систем пригнічення вибуху.

Б.5 Обмеження утворення та поширення вогню і диму в межах приміщення, де виникла пожежа, забезпечується застосуванням заходів, зазначених у Б.2, та використанням:

- будівельних конструкцій з належними показниками реакції на вогонь;

- первинних засобів пожежогасіння і пожежного інвентарю;

- систем протипожежного захисту (систем пожежної сигналізації, автоматичних систем пожежогасіння, систем керування евакуюванням, систем протидимного захисту тощо);

- систем аварійного електропостачання та систем вогнезахисту кабельних систем.

Б.6 Обмеження поширення вогню і диму за межі приміщення, де виникла пожежа, здійснюється за рахунок виконання комплексу заходів, зокрема:

- застосування заходів, зазначених в Б.3;

- встановлення протипожежних перешкод (стіл, перекриттів тощо) відповідно до функціонального призначення будівлі чи споруди;

- закривання прорізів у протипожежних перешкодах;

- конструкцією фасадів, що стримує поширення вогню на прилеглі частини будівлі чи споруди;

- використання систем пожежогасіння;

- використання систем протидимового захисту;
- використанням вогнестійких повітроводів та протипожежних клапанів у системах вентиляції;
- стельових мембран;
- пристроїв перекривання прорізів в місцях проходів систем електропроводки, конвеєрів і рейкових транспортних систем;
- фальшпідлог;
- з'єднання конструкцій;
- каналів і шахт для інженерних систем;
- частин, що підвищують вогнестійкість, якими є підвісні стелі.

Б.7 Обмеження поширення вогню на сусідні будівлі і споруди.

Б.7.1 Поширення вогню на сусідні будівлі і споруди має розглядатися між повністю розділеними об'єктами (наприклад, для будівель, розташованих одна навпроти одної через дорогу) або між різними об'єктами, об'єднаними разом, але між якими є протипожежна стіна.

Б.7.2 Обмеження поширення вогню на сусідні будівлі і споруди здійснюється завдяки:

- забезпеченню безпеки людей на інших будівлях і спорудах, що розташовані поруч і на деякій відстані від будівлі чи споруди, в якій виникла пожежа;
- запобіганню великій пожежі і її наслідкам, наприклад, втраті життєво важливих об'єктів;
- наданню можливості пожежно-рятувальному підрозділу локалізувати пожежу.

Б.7.3 Обмеження поширення вогню на сусідні будівлі і споруди досягається шляхом:

- обмеження випромінювання, що досягається встановленням і виконанням вимог щодо:
- відстані між будівлями і спорудами;
- розмірів незахищених поверхонь, таких як вікна;
- характеристик матеріалів для фасадів за показниками «реакції на вогонь»;
- вогнестійкості застаклених та незастаклених частин фасадів;
- засобів активного захисту, таких як застосування систем водяного пожежогасіння;
- обмеження загоряння і поширення вогню по зовнішній поверхні покрівлі, включаючи вікна верхнього світла;
- обмеження проникнення вогню всередину будівлі;
- обмеження загоряння поверхні покриття даху під дією вогню знизу;
- забезпечення функцій протипожежних перешкод покриття або його частини під впливом повністю розвинутої пожежі знизу;
- використання протипожежних стін, до яких, крім вогнестійкості, можуть висуватись вимоги до таких характеристик, як стійкість до удару;
- використанням систем протипожежного водопостачання.

Б.8 У разі пожежі, безпека людей під час їх евакуації має бути забезпечена завдяки:

- заходам, що зазначені в Б.3;
- проектуванню і прокладанню шляхів для безпечної евакуації людей;
- відокремленню шляхів евакуації за допомогою протипожежних і протидимних перешкод;
- обмеженню утворення вогню і диму від оздоблення стін і стель та покриттів підлог на шляхах евакуації;
- системам керування евакуацією (в частині систем оповіщення про пожежу і показників напрямку евакуювання);
- системам евакуаційного освітлення;
- електрично керованим системам утримання відчиненими протипожежних і димонепроникних дверних блоків;
- електрично керованим системам і пристроям розблокування дверей на шляхах евакуації;
- знакам безпеки;
- засобам індивідуального захисту;
- засобам рятування з висоти;

- влаштуванню безпечних місць для порятунку всередині та/або ззовні споруди;
- забезпеченню доступу пожежно-рятувальних підрозділів;
- використанню пожежних ліфтів;
- обладнанню споруд системами аварійного (пожежного) зв'язку;
- використанню систем централізованого пожежного спостереження.

Б.9 Безпека пожежно-рятувальних підрозділів, окрім вжиття заходів, зазначених в Б.2, Б.3, Б.5, забезпечується додатковими заходами, що спрямовані на:

- забезпечення можливості виконання рятувальних робіт;
- забезпечення ефективного пожежогасіння всередині та ззовні будівлі чи споруди;
- надання можливості пожежно-рятувальним підрозділам діяти з прийнятним рівнем безпеки і безпечно залишити будівлю чи споруду;
- наявність доступу/місця для пожежно-рятувальних транспортних засобів ззовні/всередині будівлі;
- обладнання пожежними гідрантами;
- використання систем протипожежного водопостачання та системами протипожежного водопроводу;
- планування поверхів;
- використання пожежних шахт;
- застосування сходів та сходових кліток, призначених для евакуації людей, та зовнішніх пожежних драбин;
- влаштування пожежних ліфтів;
- влаштування протипожежних тамбур-шлюзів;
- контроль комунальних систем (газ, електрика, вода тощо) та активних систем пожежної безпеки;
- використання вимикачів/засувки для відключення комунальних систем;
- маркування небезпечних речовин.

ДОДАТОК В
(довідковий)

ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗАСОБІВ ПРОТИПОЖЕЖНОГО ЗАХИСТУ

Таблиця В.1 – Характеристики засобів протипожежного захисту

Ч.ч.	Назва системи	Характеристики
1	Системи пожежної сигналізації та/або оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей	Номінальні умови приведення в дію/чутливість; час реагування; експлуатаційна надійність*; параметри напруги живлення; робочі параметри в умовах впливу небезпечних чинників пожежі
2	Спринклерні і дренчерні системи пожежогасіння, системи пожежогасіння тонкорозпиленою водою, системи пінного, порошкового, газового та аерозольного пожежогасіння	Номінальні умови приведення в дію/чутливість; рівномірність розподілення вогнегасної речовини по площі (об'єму: для систем газового порошкового, аерозольного пожежогасіння); інтенсивність зрошення/розпилення (для водяних, пінних, порошкових систем); вогнегасна концентрація вогнегасної речовини (для газових, порошкових, аерозольних систем); час реагування; експлуатаційна надійність*; робочі параметри в умовах впливу небезпечних чинників пожежі
3	Протидимний захист витяжними вентиляційними системами димо- та тепловидалення	Номінальні умови приведення в дію/чутливість; час реагування; експлуатаційна надійність*; ефективність видалення диму/гарячих газів; робочі параметри в умовах впливу небезпечних чинників пожежі; вогнестійкість
4	Системи протидимного захисту зі створення різниці тиску (системи підпору повітря/зниження тиску)	Номінальні умови приведення в дію/чутливість; час реагування; експлуатаційна надійність*; робочі параметри в умовах впливу небезпечних чинників пожежі; вогнестійкість; димонепроникність
5	Статичні протидимові завіси	Вогнестійкість; димонепроникність

Кінець таблиці В.1

6	Рухомі протидимові завіси	Номінальні умови приведення в дію/чутливість; час реагування; експлуатаційна надійність*; вогнестійкість; димонепроникність
7	Системи природного димо- та тепловидалення	Номінальні умови приведення в дію/чутливість; експлуатаційна надійність*; ефективність видалення диму/гарячих газів; робочі параметри в умовах впливу небезпечних чинників пожежі; стійкість до впливу зовнішніх чинників (низької температури навколишнього середовища, вібрації, повітряного потоку, вітрових та снігових навантажень); вогнестійкість
8	Протипожежні та димонепроникні двері; вікна, люки; електрично керовані системи і пристрої розблокування дверей на шляхах евакуації	Здатність до самозачинення протипожежних і димонепроникних дверей; здатність до розблокування дверей на шляхах евакуації; вогнестійкість (для протипожежних дверей, вікон, люків); димонепроникність; експлуатаційна надійність*
9	Активні системи пригнічення вибуху	Номінальні умови приведення в дію/чутливість; час реагування (інерційність); витратні характеристики; експлуатаційна надійність*; робочі параметри в умовах вогневого впливу*; опір зовнішньому тиску
10	Будівельна продукція, що запобігає руйнівному вибуху у будівлі (легкоскидні конструкції)	Номінальні умови приведення в дію/чутливість; час реагування; експлуатаційна надійність*; стійкість до впливу зовнішніх чинників; безпека відкриття
11	Пожежні кран-комплекти; водонаповнені і сухотрубні системи протипожежного водопроводу	Гідравлічний напір (тиск) та витратні характеристики; експлуатаційна надійність*; сумісність до приєднання
12	Пожежні гідранти	Експлуатаційна надійність*; сумісність до приєднання
* Характеристики, пов'язані з довговічністю.		

(Назву Додатка В змінено та викладено в новій редакції, Зміна №1)

ДОДАТОК Г
(обов'язковий)

КЛАСИ КОНСТРУКТИВНИХ ТА ІНЖЕНЕРНИХ СИСТЕМ (ЗБІРНИХ СИСТЕМ), ПОВ'ЯЗАНІ З СУТТЄВИМИ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИМИ ХАРАКТЕРИСТИКАМИ ЩОДО РЕАКЦІЇ НА ВОГОНЬ ТА СТІЙКОСТІ ДО ЗОВНІШНЬОГО ВОГНЕВОГО ВПЛИВУ

Г.1 Для збірних систем клас щодо реакції на вогонь (якщо інше не встановлено нормативними документами) визначають найнижчим класом реакції на вогонь будівельної продукції, з якої складаються такі системи.

Г.2 Для будівельної продукції, крім покриттів для підлог і теплоізоляційних матеріалів для прямолінійних ділянок трубопроводів, електричних кабелів та покриттів/ покрівель будівель, встановлюють наступні класи щодо реакції на вогонь: A1, A2, B, C, D, E, F [6].

Для теплоізоляційних матеріалів для прямолінійних ділянок трубопроводів встановлюють наступні класи щодо реакції на вогонь: A1_L, A2_L, B_L, C_L, D_L, E_L, F_L [6].

Додатковими класами будівельної продукції, в тому числі теплоізоляційних матеріалів для прямолінійних ділянок трубопроводів щодо димоутворювальної здатності є: s1, s2, s3 [6].

Додатковими класами будівельної продукції, в тому числі теплоізоляційних матеріалів для прямолінійних ділянок трубопроводів щодо утворення палаючих краплин/частинок є: d0, d1, d2 [6].

Г.3 Для покриттів підлог встановлюють наступні класи щодо реакції на вогонь: A1_{fl}, A2_{fl}, B_{fl}, C_{fl}, D_{fl}, E_{fl}, F_{fl} [6].

Додатковими класами щодо димоутворювальної здатності є: s1, s2 [6].

Г.4 Для електричних кабелів встановлюють наступні класи щодо реакції на вогонь: A_{ca}, B1_{ca}, B2_{ca}, C_{ca}, D_{ca}, E_{ca}, F_{ca} [11].

Вироби, класифіковані як B1_{ca}, B2_{ca}, C_{ca}, D_{ca}, отримують додаткові класи:

- за димоутворювальною здатністю: s1, s1a, s1b, s2 або s3 [11];
- за утворенням палаючих краплин та/або частинок: d0, d1, d2 [11];
- за кислотністю: a1, a2, a3 [11].

Г.5 Для покриттів/покрівель будівель, що зазнають зовнішнього вогневого впливу, встановлюють наступні класи за реакцією на вогневий вплив ззовні: B_{ROOF}, C_{ROOF}, D_{ROOF}, E_{ROOF}, F_{ROOF} [10].

(Назву Додатка Г змінено та викладено в новій редакції, Зміна №1)

БІБЛІОГРАФІЯ

1. [Закон України від 05 листопада 2009 року № 1704-VI «Про будівельні норми».](#)
2. [ДСТУ EN 1363-1:2023 \(EN 1363-1:2020, IDT\) Випробування на вогнестійкість. Частина 1. Загальні вимоги.](#)
3. [ДСТУ 8965:2019 Система управління пожежною безпекою об'єкта захисту. Загальні положення.](#)
4. [ДСТУ ISO 16732-1:2018 \(ISO 16732-1:2012, IDT\) Інжиніринг пожежної безпеки. Оцінювання пожежного ризику. Частина 1. Загальні положення.](#)
5. [ДСТУ ISO 23932:2018 \(ISO 23932:2009, IDT\) Інжиніринг пожежної безпеки. Загальні принципи.](#)
6. [ДСТУ EN 13501-1:2024 \(EN 13501-1:2018, IDT\) Пожежна класифікація будівельних виробів і будівельних конструкцій. Частина 1. Класифікація з використанням результатів випробувань щодо реакції на вогонь.](#)
7. [ДСТУ EN 13501-2:2023 \(EN 13501-2:2016, IDT\) Пожежна класифікація будівельних виробів і будівельних конструкцій. Частина 2. Класифікація за результатами випробувань на вогнестійкість \(крім складників вентиляційних систем\).](#)
8. [ДСТУ EN 13501-3:2024 \(EN 13501-3:2005+A1:2009, IDT\) Пожежна класифікація будівельних виробів і будівельних конструкцій. Частина 3. Класифікація за результатами випробувань на вогнестійкість виробів та конструкцій, які використовують в інженерних системах будівель. Вогнестійкі повітроводи та протипожежні клапани.](#)
9. [ДСТУ EN 13501-4:2024 \(EN 13501-4:2016, IDT\) Пожежна класифікація будівельних виробів і будівельних конструкцій. Частина 4. Класифікація за результатами випробувань на вогнестійкість компонентів систем протидимного захисту.](#)
10. [ДСТУ EN 13501-5:2024 \(EN 13501-5:2016, IDT\) Пожежна класифікація будівельних виробів і будівельних конструкцій. Частина 5. Класифікація за результатами випробувань покриттів будівель на стійкість до зовнішнього вогневого впливу.](#)
11. [ДСТУ EN 13501-6:2023 \(EN 13501-6:2018, IDT\) Пожежна класифікація будівельних виробів і будівельних конструкцій. Частина 6. Класифікація за результатами випробувань силових кабелів, кабелів керування і кабелів зв'язку щодо реакції на вогонь.](#)

(Долучено новий структурний елемент БІБЛІОГРАФІЯ, Зміна №1)

Ключові слова: будівлі і споруди, вогнестійкість, граничні стани з вогнестійкості, пожежна безпека, протипожежний захист, реакція на вогонь